

# Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyinin 2019-cu il ərzində görülmüş işlərə dair illik HESABATI



## MÜNDƏRİCAT

<b>Sıra</b>	<b>Məzmun</b>	<b>Səhifə</b>
<b>1</b>	GİRİŞ	<b>3</b>
<b>2</b>	BİTKİ SORTLARININ QEYDİYYATI VƏ TOXUM NƏZARƏTİ İLƏ BAĞLI GÖRÜLƏN İŞLƏR	<b>4-9</b>
<b>3</b>	FİTOSANİTAR VƏ AQROKİMYƏVİ XİDMƏTLƏRİN TƏNZİMLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI GÖRÜLƏN İŞLƏR	<b>9-12</b>
<b>4</b>	HEYVAN SAĞLAMLIĞI VƏ BAYTARLIQ XİDMƏTLƏRİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI GÖRÜLƏN İŞLƏR	<b>13</b>
<b>5</b>	TEXNİKİ NƏZARƏTİN TƏŞKİLİ İMTAHAN VƏ TEXNİKANIN REYESTERİ İLƏ BAĞLI GÖRÜLƏN İŞLƏR	<b>14-16</b>
<b>6</b>	İNFORMASIYA TƏMİNATI, İCTİMAİYYƏTLƏ ƏLAQƏLƏR VƏ BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ İLƏ BAĞLI GÖRÜLƏN İŞLƏR	<b>16-17</b>
<b>7</b>	HÜQUQ, KADR VƏ KARGÜZARLIĞIN TƏŞKİLİ İLƏ BAĞLI GÖRÜLƏN İŞLƏR	<b>18-25</b>
<b>8</b>	NƏZARƏT VƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ İLƏ BAĞLI GÖRÜLƏN İŞLƏR	<b>26-27</b>

## GİRİŞ

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi (bundan sonra - Agentlik) ölkədə heyvan və bitki sağlamlığı, seleksiya nailiyyətləri (bitki sortları), toxumçuluq, nəqliyyat vasitələri və digər kənd təsərrüfatı texnikası ilə bağlı dövlət xidmətlərinin təşkilini, habelə seleksiya nailiyyətləri (bitki sortları), toxumçuluq və kənd təsərrüfatı texnikası sahələrində dövlət nəzarətini həyata keçirən Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin (bundan sonra - Nazirlik) strukturuna daxil olan qurumdur.

Agentliyin Aparatının struktur bölmələri öz fəaliyyətlərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 21 may tarixli 701 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi haqqında Əsasnamə”sində müəyyən edilən fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq həyata keçirirlər.

Kənd təsərrüfatında bitkiçilikdə məhsul istehsalının artırılmasında, onun keyfiyyətinin yüksəldilməsində, həmçinin xammal mənbələrinin yenilənməsində bitkilərin yeni, yüksək məhsuldar sortları və onların sertifikatlı toxumlarından istifadə edilməsi, eləcə də bitki sağlamlığı, bitkiçilikdə məhsuldarlığın artırılması sahələrində fitosanitar, o cümlədən aqrokimyəvi tədbirlərin tətbiqi, habelə ölkədə heyvan sağlamlığı, heyvan xəstəliklərinin profilaktikası və ləğvi ilə bağlı tədbirlərin yerinə yetirilməsi, kənd təsərrüfatı texnikalarına dövlət nəzarəti ən vacib amillərdən biri kimi qiymətləndirilir və iqtisadi baxımdan səmərəliliyin artırılmasında əlverişli hesab edilir. Ona görə də dünyanın bütün ölkələrində olduğu kimi ölkəmizdə də bu tədbirlərin tətbiqi ilə bağlı müvafiq sistem fəaliyyət göstərir.

Sistemin əsas məqsədi heyvan sağlamlığının təmin edilməsi, heyvandarlıqda məhsuldarlığın artırılması, epizootiya əleyhinə tədbirlər görülməsi sahələrində dövlət baytarlıq xidmətlərinin, bitki və bitkiçilik məhsullarının istehsalında fitosanitar, o cümlədən aqrokimyəvi xidmətlərin təşkili və idarə edilməsi, kənd təsərrüfatı texnikasının dövlət qeydiyyatına alınması, dövlət texniki baxışının keçirilməsi, traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün nəzəri və təcrübi imtahanların keçirilməsi, müvafiq sürücülük vəsiqələrinin verilməsi və dəyişdirilməsi, eləcə də ölkə seleksiyaçıları tərəfindən yeni yaradılmış, həmçinin xarici ölkə seleksiyaçılarından və şirkətlərindən daxil olan bitki sort və hibridlərinin qısa zamanda, qanunvericiliyin, metodiki təlimatların tələblərinə uyğun olaraq sınaqlarının keçirilməsi, yerli torpaq-iqlim şəraitinə daha yaxşı adaptasiya oluna bilən, əvvəlki sortlardan məhsuldarlığı, keyfiyyəti, xəstəlik və zərərvericilərə davamlılığı ilə fərqlənən və digər təsərrüfat faydalı əlamətləri üstün olan sortların qiymətləndirilərək dövlət qeydiyyatına alınması, istehsalçıların daha yüksək məhsuldar və keyfiyyətli, müxtəlif çeşidli sortlarla təmin edilməsi və onların yüksək reproduksiya toxumlarına əlçatanlığını asanlaşdırmaqla gəlirlərin artırılmasına nail olunması, eyni zamanda istehsalda özünü doğrultmayan sortların qadağan olunması yolu ilə fermerləri müdafiə etməkdir.

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi Agentlik həm daxili, həm də xarici bazarlarda rəqabətqabiliyyətli kənd təsərrüfatı və emal sənayesi məhsulları üzrə istehsal potensialının artırılması istiqamətində mühüm dövlət proqramlarının, eyni zamanda Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Strateji Yol Xəritəsində müəyyənləşdirilmiş tədbirlərin icrası ilə bağlı üzərinə düşən vəzifələri yerinə yetirir.

Agentlik tərəfindən cari ilin 27 dekabr tarixində İSO 9001:2015 “Keyfiyyət idarəetmə sistemi” beynəlxalq standartı üzrə uyğunluq sertifikatı alınmışdır.

## **BİTKİ SORTLARININ QEYDİYYATI VƏ TOXUM NƏZARƏTİ SAHƏSİNDƏ GÖRÜLƏN İŞLƏR**

### ***Dövlət Reyestrində qeydiyyatına alınan yeni sort və hibridlər***

Hesabat dövründə sınaq əvvəlki illərin və 2018-ci ilin göstəricilərinə əsasən dənli, dənli-paxlalı, yem, texniki, meyvə və tərəvəz, bostan, kartof və digər bitkilərin sınaqda olan sortları arasında mövcud qeydiyyata alınmış (rayonlaşdırılmış) sortlardan məhsuldarlığı, xəstəliklərə qarşı davamlılığı, aydın yetişkənlik dərəcəsi, bitkilərin yerə yatmaya, quraqlığa və qışa davamlılığı və keyfiyyətinin müsabiqəli əsasda qiymətləndirilməsi nəticələri, həmçinin mühafizə hüququ (patent) verilməsi şərtləri nəzərə alınmaqla 232 yeni sort və hibrid respublikanın müxtəlif torpaq-iqlim şəraitində becərilməsi üçün qeydiyyata alınmışdır.

Qeydiyyata alınan dənli, dənli-paxlalı, texniki və yem bitkiləri üzrə - 39 və ya 16.8%; çoxillik əkmələr üzrə - 30 və ya 12.9%; tərəvəz və bostan bitkiləri üzrə - 163 və ya 70.2 % sort və hibrid olmuşdur. Həmçinin yeni sort və hibridlərdə yerli sortların sayı 25 ədəd və ya 10.7%, xarici sortların sayı isə 207 ədəd və ya 89.3% olmuşdur.

“Azərbaycan Respublikası ərazisində kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı üçün istifadəsinə icazə verilmiş və mühafizə olunan seleksiya nailiyyətlərinin Dövlət Reyestri”ndə qeydiyyata alınan 232 sortdan 26-na mühafizə hüququnu təsdiq edən sənəd (patent) və müəlliflik şəhadətnaməsi verilmişdir.

### ***Sınağa yeni qəbul edilən sort və hibridlər***

Məhsul istehsalçılarının yeni sort və hibridlərə əlçatanlığının təmin olunması məqsədilə son illərdə sınağa qəbul edilən nümunələrin sayı xeyli artmışdır. Belə ki, 2013-cü ildə 18 bitki üzrə - 65, 2014-cü ildə 22 bitki üzrə - 64, 2015-ci ildə 23 bitki üzrə - 52, 2016-cı ildə 32 bitki üzrə - 142, 2017-ci ildə 56 bitki üzrə - 500, 2018-ci ildə 58 bitki üzrə - 417 sort və hibrid, 2019-cu ildə isə 1300-ə yaxın sort və hibrid sınağa qəbul edilmişdir.

Hesabat dövründə göstərilən bitkilərin sort və hibridlərinin sınaqları aparılan sahələrdə zəruri aqrotexniki tədbirlər həyata keçirilmiş, sort və hibridlərdə metodiki təlimatlara uyğun fenoloji müşahidələr, hesabatlar, aidiyyəti struktur və keyfiyyət analizləri, qiymətləndirmələr və qeydiyyatlar aparılmışdır. Hazırda həmin sort və hibridlərin sınaqları davam etdirilir.

### ***Dövlət Reyestrinə daxil edilmiş sort və hibridlər barədə məlumatların dərc edilməsi***

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası üzrə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı üçün istifadəsinə icazə verilmiş və mühafizə olunan yeni seleksiya nailiyyətləri barədə məlumatlar əvvəlki illərdə də qeydiyyata alınmış sort və hibridlər nəzərə alınmaqla elektron qaydada yığılaraq Agentliyin rəsmi internet sahifəsində ([axa.gov.az](http://axa.gov.az)) yerləşdirilmişdir.

Yeni Dövlət Reyestrində Azərbaycan Respublikası ərazisində kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı üçün istifadəsinə icazə verilmiş və patentlə mühafizə olunan bitki sort və hibridlərinin

ehtiyatlarının 2019-cu ildə olan vəziyyəti verilmiş, eyni zamanda 2018-ci ilin nəticələrinə əsasən 2019-cu ilin 1-ci rübündə qeydiyyatata alınmış 232 sort və hibridlər daxil edilmişdir.

Ümumilikdə Dövlət Reyestrində kənd təsərrüfatı bitkilərinin 1180 sort və hibridlərinin, o cümlədən dənli, dənli-paxlalı, texniki və yem bitkilərinin 324 ədəd, tərəvəz, bostan və kökümeyvəli bitkilərin 523 ədəd, meyvə, giləmeyvə dekorativ gül və bəzək bitkilərinin isə 333 ədəd sort və hibridləri barədə məlumat öz əksini tapmışdır.

Dövlət Reyestrinin məzmunu və mündəricatı azərbaycan və ingilis dillərində müqəddimədə verilmiş, istifadəçilər üçün asan olması nəzərə alınaraq reyestrədə bitki qrupları, cins və növmüxtəliflikləri, onların azərbaycan, latın və ingilis dilində adları və sortların sayı göstərilmişdir. Reyestrədə sortların siyahısı rayonlaşma ili üzrə tərtib olunmuş, cins və növlər istifadə istiqaməti üzrə bitki qruplarında birləşdirilmiş, bitki cinslərinin adları əlifba sırası ilə verilmiş, eyni zamanda sortun/hibridin hüquqi (patent) sahiblərinin, həmçinin müəlliflərinin adlarının göstərilməsi, sortun/hibridin mühafizə olunmasının başlanma və bitmə tarixləri barədə məlumatlar öz əksini tapmışdır.

### ***Toxumluq və tinglik əkinlərin qeydiyyatı***

2019-cu ildə ölkədə ümumilikdə 311 toxumçuluq ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxs fəaliyyət göstərmişdir. Bunlardan 82-si 2019-cu ildə qeydiyyatata alınmış - 50-si təkrar, 32-si isə yeni qeydiyyatdan keçmiş toxum istehsalçılarıdır.

2018-ci ilin payızında 2019-cu ilin toxumluq məhsulu üçün 276 dövlət və özəl toxumçuluq təsərrüfatları tərəfindən dənli taxıl bitkilərinin 61000.5 hektar sahədə əkini aparılmışdır. 2019-cu ilin əvvəlində toxumluq əkinlərin qeydiyyatı prosesində araşdırılan sənədlərə əsasən 3490 ha toxumluq sahə əkin dövriyyəsindən çıxarılmış, 57510.5 ha sahə qeydiyyatata alınmışdır.

2019-cu ildə yazlıq bitkilərin 646.87 ha yonca, 7 ha xaşa, 30.7 ha noxud, 462.64 ha kartof, 257 ha qarğıdalı, 22.91 ha tərəvəz, 538.7 ha pambıq bitkisinin toxumluq və 1,5 ha çay, 26.92 ha meyvə bitkilərinin tinglik əkinləri qeydiyyatata alınmışdır.

### ***Toxumluq və tinglik əkinlərin aprobasiyası***

Nazirliyin 04 iyun 2019-cu il tarixli 86 nömrəli əmrinə və Agentliyin 04 iyun 008 nömrəli 2019-cu il tarixli əmrlərinə əsasən özəl toxumçuluq təsərrüfatlarında və kənd təsərrüfatı istehsalat müəssisələrinin Dövlət Reyestrində qeydiyyatata alınmış sortlarının toxumluq əkinlərinin aprobasiyası (toxumluq əkinlərdə sorttəmizliyin, xəstəlik və zərərvericilərə yoluxmasının, alaqlanma dərəcəsinin təyin və s.) aparılmışdır.

Aprobasiya aparılmış 57510.5 ha toxumluq taxıl (buğda və arpa) əkin sahəsinin 21817 ha sorttəmizliyi, alaqlanma dərəcəsi və xəstəliklərə sirayətlənməsi standartlara uyğun olmadığı üçün çıxdaş olunmuş, 35693.5 ha, o cümlədən 28758.1 ha buğda və 6935.4 ha sahə isə arpa olmaqla qəbul olunmuşdur.

Ümumilikdə qəbul edilmiş 28758.1 ha toxumluq buğda əkin sahəsinin 7404.8 hektarı 1-ci reproduksiya, 21353.3 hektarı isə 2-ci reproduksiya, 6935.4 ha sahə arpa sahəsinin 970.1 ha 1-ci reproduksiya, 5965.3 ha isə 2-ci reproduksiya əkin sahələri olmuşdur.

Yazlıq bitkilərin qeydiyyatata alınmış 1994.24 hektar toxumluq əkin sahələrində aprobasiya aparılmışdır. Sorttəmizliyi, alaqlanma dərəcəsi və xəstəliklərə sirayətlənməsi standartlara uyğun olmayan 422.08 ha sahə çıxdaş olunmuşdur.

Aprobasiya zamanı qəbul olunmuş 1572.16 ha yazlıq bitkilərin toxumluq əkin sahələrindən 426.4 ha yonca, 30.7 ha noxud, 422.74 ha kartof, 167 ha qarğıdalı, 481.4 ha pambıq, 15.5 ha tərəvəz və 28.42 ha ting əkinləri olmuşdur.

### ***Kvota əsasında istehsal olunmuş müxtəlif kənd təsərrüfatı bitkilərinin elit toxumlarının bölgüsü***

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 612s nömrəli 06 sentyabr 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə 2018-ci il üçün təsdiq edilmiş kvota əsasında Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin təsərrüfatlarında 2019-cu ilin səpini üçün istehsal olunmuş yazlıq bitkilərin elit toxumları (yonca 5.4 ton, noxud 4.5 ton, kartof 68 ton, qarğıdalı 11.5 ton, soğan 40 kq, kələm 6 kq, xiyar 20 kq; pomidor 7 kq, lobya 180 kq, çəltik 2,5 ton) müraciət etmiş toxumçuluq təsərrüfatlarına bölgü əsasında güzəştli şərtlərlə satılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 637s nömrəli 23 sentyabr 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş kvota əsasında Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin təsərrüfatlarında istehsal olunmuş 1301.9 ton elit taxıl (buğda və arpa) toxumları 2019-cu ilin payızlıq əkini üçün 144 dövlət və özəl toxumçuluq təsərrüfatına bölgü əsasında güzəştli şərtlərlə satılmışdır.

### ***Toxum və tinglərin sertifikatlaşdırılması***

2019-cu ilin toxumluq məhsulu üçün Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin strukturuna daxil olan müəssisələr və toxumçuluq təsərrüfatları tərəfindən kənd təsərrüfatı bitkilərinin 28.56 ton orijinal (buğda, arpa, noxud, çəltik), 195.18 ton super elit (buğda, arpa, pambıq, noxud, qarğıdalı, çəltik, pomidor, xiyar, kələm, lobya, kartof, yonca, xaşa), 1572.84 ton elit toxumları (buğda, arpa, pambıq, noxud, qarğıdalı, çəltik, pomidor, xiyar, kələm, soğan, kartof, lobya, yonca və xaşa), 1-ci və 2-ci reproduksiya buğda və arpanın 85511.29 ton, qarğıdalının 400.8 ton, noxudun 42.97 ton, kartofun 7938.7 ton, yoncanın 136.75 ton, tərəvəzin 4,08 ton, pambığın 202.2 ton lifli toxumu, 1185 min ədəd çay və 494734 ədəd meyvə tingləri sertifikatlaşdırılmışdır.

### ***Toxum və tinglərin subsidiyalaşdırılması***

Nazirlər Kabinetinin 25 iyun 2007-ci il tarixli, 103 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Toxumçuluq və tinglik təsərrüfatlarından satılan 1-ci və 2-ci reproduksiya toxumlara və tinglərə görə dövlət büdcəsindən təsərrüfatlara subsidiyanın ödənilməsi barədə Qaydalar"a uyğun olaraq dövlət və özəl toxum və ting istehsalçılarına 2019-cu ildə istehsal edilərək satılmış 1-ci və 2-ci reproduksiya toxum və tinglərə görə dövlət büdcəsindən ümumilikdə 7 milyon 425 min 103 manat vəsait ödənilmişdir.

Bununla əlaqədar Nazirliyin müvafiq əmri ilə yaradılmış Ekspert Şurasında rayon/şəhər komissiyalarından daxil olmuş müraciətlərə baxılıb. Ekspert Şurasının qərarı ilə taxıl toxumu (buğda və arpa) istehsalçılarına 6 milyon 83 min 744 manat, kartof toxumu istehsalçılarına 920 min 550 manat, yonca toxumu istehsalçılarına 161 min 265 manat, qarğıdalı toxumu istehsalçılarına 48 min manat, noxud toxumu istehsalçılarına 16 min manat, tərəvəz toxumu istehsalçılarına 23 min 857 manat, pambıq toxumu istehsalçılarına 12 min 132 manat, meyvə

tingi istehsalçılarına 88 min 800 manat və çay tingi istehsalçılarına 70 min 755 manat subsidiya ödənilmişdir.

### ***Qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi, normativ hüquqi sənədlərin hazırlanması***

Toxumçuluq sisteminin hüquqi bazası olan “Seleksiya nailiyyətləri haqqında” və “Toxumçuluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunları UPOV Konvensiyasına, OECD toxum sxemlərinə, İSTA standartlarına və beynəlxalq toxum ticarəti qaydalarına tam uyğun gəlmədiyindən həmin sxemlər və standartlar araşdırılmış, Kanada, Rusiya, ABŞ və Avropa İttifaqı ölkələrinin toxumçuluq təcrübəsi nəzərə alınaraq, beynəlxalq normalara uyğunlaşdırılması məqsədi ilə Agentliyin mütəxəssisləri və FAO-nun ekspertləri ilə birlikdə sözügedən qanunlar yenidən işlənmiş və baxılması üçün aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının “Toxum siyasəti haqqında” layihə sənədi yenidən işlənərək müzakirə üçün, eləcə də “Azərbaycan Respublikasında toxumçuluğun inkişafına dair 2019-2023-cü illər üçün Dövlət Proqramı” hazırlanmış Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin və Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin əməkdaşları ilə birlikdə Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemi (EKTİS) toxum təchizatçılarının qeydiyyatı, toxum subsidiyası və toxumluq əkinlərin qeydiyyatı, aprobeşiyası həmçinin sertifikatlaşdırılmasının EKTİS üzərindən aparılmasına aid texniki tapşırıqları hazırlanmışdır.

### ***Yerinə yetirilən tədbirlər, təlimlər və müşavirələr***

2018-ci ilin payızında 2019-cu ilin toxumluq məhsulu üçün əkilmiş taxıl ( buğda və arpa) sahələrində aprobeşiyanın vaxtında və düzgün aprılmasının təşkil olunması məqsədi ilə Bərdə və Tərtər rayonlarında toxumluq taxıl əkilmiş royonların aprabatorlarının iştirakı ilə 2 günlük təlim keçirilmişdir. Təlimin 1-ci günü Bərdə Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzində (DAİM) aprobeşiya aprılmasının nəzəri əsasları və sənədləşmənin düzgün işlənməsinə, 2-ci günü isə Tərtər Bölgə Təcrübə Stansiyasında aprobeşiya aparılmasını tarla şəraitində əyani göstərilməsinə həsr olundu. Təlimin sonunda aprabator vəsiqələri aprabatorlara təqdim olundu.

Agentliyin 4 əməkdaşı 23-27 sentyabr tarixdə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) TCP/SEP/3601 layihə çərçivəsində keçirdiyi “Toxum istehsalı haqqında ekspertlərin biliklərinin artırılması haqqında təlim”də iştirak etmişdir.

04 oktyabr 2019-cu il tarixdə Hacıqabul rayonunda Agentliyin təşkilatçılığı və Azərbaycan Toxumçular Assosiasiyası ilə Dövlət Toxum Fondunun iştirakı ilə toxum-satış-sərgi yarmarkası təşkil olunmuşdur. Yarmarkada 50 toxum istehsalçısı və satıcısı müxtəlif bitkilərin sertifikatlı toxumlarını satışa çıxarmışdır və 300-ə yaxın toxum istehlakçısı iştirak etmişdir. Yarmarkada müxtəlif bitkilər üzrə 1500 tona yaxın sertifikatlı toxum satılmışdır.

Nazirlik tərəfindən təşkil olunmuş “Təlimçilər üçün təlim”də Agentliyin 1 əməkdaşı 14-18 oktyabr 2019-cu il tarixlərində təlimdə iştirak etmişdir.

18-19 oktyabr 2019-cu il tarixlərində Bakıda keçirilən seminarda “Yeni sortların yaradılmasında genetik ehtiyatların rolu və toxumçuluq sisteminin inteqrasiyası” mövzusunda beynəlxalq layihənin hazırlanması üzrə ikinci məşvərətçi seminarda Agentliyin əməkdaşı “Azərbaycanda toxumçuluq sisteminin mövcud vəziyyəti və inkişaf istiqamətləri” mövzusunda təqdimat etmiş və müzakirələrdə iştirak etmişdir.

Agentliyin 1 əməkdaşı 5 noyabr 2019-cu il tarixində Nazirlik yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyində “Aqrar sahədə investisiyaların təşviq edilməsi üzrə tədbirlər planı və strategiyanın hazırlanması” ilə bağlı təlimdə iştirak etmişdir.

Agentliyin 4 əməkdaşı 11-15 və 18-21 noyabr tarixlərində BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) “Mərkəzi Asiyada kənd təsərrüfatı üzrə informasiya-məsləhət xidmətləri sahəsində potensialın gücləndirilməsi” layihəsi çərçivəsində “Torpaqqoruyucu əkinçilik” və “Zərərvericilərə qarşı inteqrir mübarizə” mövzusunda keçirilmiş təlimdə iştirak etmişdirlər.

FAO Azərbaycanın “Strengthening the Capacity of Agricultural Extension Services in Central Asia on Sustainable Intensification of Crop Production” (Məhsul istehsalının davamlı İntensifikasiyası üzrə Orta Asiyada Kənd Təsərrüfatı Xidmətlərinin Potensialının Gücləndirilməsi) layihəsi üzrə 09-13 dekabr tarixlərində Agentliyin 2 əməkdaşı təlimdə iştirak etmişdir.

Buğda və arpa bitki sortları üzrə 2019-cu ildə istehsal olunan sertifikatlı toxumların sort əsilliyinin və sort təmizliyinin yoxlanılması məqsədi ilə Agentliyin Laboratoriya, Ekspertiza və Sertifikatlaşdırma Mərkəzinin yerli qurumu olan Bərdə Regional Mərkəzinin strukturuna daxil olan Ağdam Dövlət Sort-Sınaq Məntəqəsində qrunut nəzarəti sınaqlarına aid səpin işləri yerinə yetirilmişdir. Səpin işlərində qeydiyyatda olan 19 buğda və arpa sortları üzrə 138 müxtəlif reproduksiya (artırma, super elit, elit, R<sub>1</sub>) toxum materiallarından istifadə edilmişdir.

Türkiyə Respublikasında 29 noyabr-01 dekabr tarixində ECOSA-ya üzv ölkələrin iştirakı ilə təşkil olunmuş “7<sup>th</sup> ECO Regional Seed Trade Congress 2019” seminarda və Antalyada keçirilən toxum sərgisində Agentliyin 4 əməkdaşı iştirak etmişdir.

Agentliyin Laboratoriya, Ekspertiza və Sertifikatlaşdırma Mərkəzinin yerli qurumu olan Salyan Regional Mərkəzinin strukturuna daxil olan Salyan Dövlət Sort-Sınaq Məntəqəsində “Sınaq və nümayiş əkinlərində müxtəlif pambıq sortlarının qiymətləndirilməsi” mövzusunda tarla günü keçirilmişdir. Tarla günündə Agentliyin əməkdaşları ilə bərabər Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin, Salyan DAİM-in və Salyan Aqrar Elm və İnnovasiya Mərkəzinin nümayəndələri, Bitki Mühafizəsi və Texniki Bitkilər İnstitutunun, Genetik Ehtiyatlar İnstitutunun əməkdaşları, “Azərpambıq” MMC, “P-Aqro” MMC-nin mütəxəssisləri və bölgə fermerləri iştirak etmişdir. Tədbirdə “Müxtəlif pambıq sortlarının sınağının aparılmasında yeni innovativ texnologiyaların tətbiqi”, “Nümayiş əkinlərində yerli və xarici sortların müxtəlif əlamətlərinə görə qiymətləndirilməsi”, “Perspektiv pambıq sortlarının qiymətləndirilməsi”, “Sınaqda olan müxtəlif sortların becərmə texnologiyası” mövzularında çıxışlar olunmuşdur.

Qarğıdalı istehsalı sahəsində idxaldan asılılığı azaldılması məqsədi ilə ilk dəfə olaraq hibrid qarğıdalı toxumçuluğunun təşkili ilə əlaqədar “Azera Toxumçuluq” MMC, “Balakən Toxum” MMC və “Aqroservis” MMC və “Qarabağ Taxıl” MMC tərəfindən istehsal olunan yeni qarğıdalı hibridləri becərilən sahəyə mütəmadi olaraq Agentliyin əməkdaşları ezam olunaraq müvafiq müşahidə və qiymətləndirmə işləri aparmışdır.



## **AGENTLİYİN LABORATORİYA, EKSPERTİZA VƏ SERTİFİKATLAŞDIRMA MƏRKƏZİNİN FƏALİYYƏT İSTİQAMƏTİ ÜZRƏ GÖRÜLƏN İŞLƏR**

2019-cu ildə istehsal olunmuş toxum və tinglərə ümumilikdə 4210 ədəd sertifikat verilmişdir. Ondan 73 ədədi meyvə tinglərinə, 4 ədədi çay tinginə, 773 ədədi kartof toxumuna və 3360 ədədi isə digər bitkilərin toxumlarına verilmişdir.

2019-cu ildə vahid idarəedilməsi Mərkəzə həvalə edilən Regional Aqrokimya Laboratoriyalarında 50 hüquqi şəxsdən 769, 1176 fiziki şəxsdən 3717 nümunə qəbul edilmişdir. Ümumilikdə təqdim olunmuş 4486 nümunədən 21 nümunə suvarma suyunun, 4464 nümunə torpağın və 1 nümunə gübrənin analizləri aparılmış.

## **FİTOSANİTAR VƏ AQROKİMYƏVİ XİDMƏTLƏRİN TƏNZİMLƏNMƏSİ SAHƏSİNDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR**

### ***2019-cu ildə Respublika ərazisində aparılmış bitki mühafizəsi tədbirləri***

Əkinlərdə məhsuldarlığın artırılmasında zərərli orqanizmlərə qarşı kompleks tədbirlərin aparılmasının böyük rolu vardır. Kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və zərərvericilərdən, əlaq otlarından qorunmasında aqrotexniki, fiziki-mexaniki, bioloji, kimyəvi və karantin tədbirlərinin ardıcıl, məqsədyönlü şəkildə aparılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

2019-cu ildə Respublika Bitki Mühafizəsi Mərkəzinin yerli qurumlarının mütəxəssisləri tərəfindən 4011,9 min hektar ərazidə zərərli orqanizmlərlə sirayətlənmənin dərəcəsini müəyyənləşdirmək məqsədi ilə müşahidələr aparılmış, 2080,0 min hektarda müxtəlif zərərli orqanizm və xəstəliklərlə sirayətlənmə aşkar edilmiş və onların birbaşa iştirakı və tövsiyələri ilə sirayətlənmə dərəcələri nəzərə alınmaqla kənd təsərrüfatı bitkilərinin ümumilikdə 1498,5 min hektar əkin sahələrində zərərli orqanizmlərə qarşı mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirləri həyata keçirilmişdir ki, bunun da 307,3 min hektarında tədbirlər büdcə vəsaiti hesabına aparılmışdır.

Cari ilin qış, yaz və payız aylarında havaların mülayim keçməsi və yağıntıların məhdud olması dəmyə əkinlərdə siçanabənzər gəmiricilərin geniş yayılmasına şərait yaratdığından, əsas diqqət bu zərərvericilərə qarşı mübarizə tədbirlərinin vaxtında aparılmasına yönəldilmişdir. Belə ki, 2019-cu ildə zərərli orqanizmlərə qarşı aparılan ümumi mübarizə tədbirlərinin 22,3%-i (334,1 min ha) təkçə siçanabənzər gəmiricilərə qarşı aparılmış mübarizə tədbirlərinin payına düşür. Bunun da, 249,5 min hektarında mübarizə tədbirləri büdcə vəsaiti hesabına həyata keçirilmişdir.

Ötən il, xüsusi təhlükəli zərərli orqanizm olan çəyirtkəkimilərə qarşı ümumilikdə 52,3 min hektar ərazidə kimyəvi mübarizə tədbirləri həyata keçirilmişdir ki, bunun da 51,5 min hektarı büdcə vəsaiti hesabına olmuşdur. Hazırda bu zərərvericinin yayılma ehtimalının yüksək olduğu rayonların (təxminən 22 rayon) ərazilərində mübarizə tədbirlərinin səmərəli təşkil edilməsi üçün payız müşahidələrinə yekun vurulmuş və sirayətlənmiş ərazilərin koordinatları müəyyənləşdirilmişdir.

Amerika ağ kəpənəyinə qarşı əsasən Abşeron və Xaçmaz rayonlarının ərazilərində 1,06 min hektarda, o cümlədən 0,76 min hektarda büdcə vəsaiti hesabına kimyəvi mübarizə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Dənli bitkilərdə Taxıl böcəyinə qarşı 12,2 min hektar sahədə təsərrüfat subyektləri ilə birgə kimyəvi mübarizə tədbirləri aparılmışdır. Üzüm və meyvə bitkilərində ümumilikdə xəstəlik və zərərvericilərə qarşı 177,0 min hektarda mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirləri aparılmışdır ki, bunun da 1,9 min hektarı büdcə vəsaiti hesabına olmuşdur.

Pambıq bitkisinin əkinlərində bitki mühafizəsi üzrə mütəxəssislərin tövsiyələri əsasında təsərrüfatların özləri tərəfindən pambıq sovkası, tor gənəsi və digər zərərvericilərə qarşı ümumilikdə 302,7 min hektarda mexaniki, bioloji və kimyəvi mübarizə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Yonca bitkisinə 18,4 min, tütün bitkisinə 0,8 min hektar sahədə xəstəlik və zərərvericilərə qarşı mexaniki və kimyəvi mübarizə aparılmışdır.

Kartof bitkisinə Kolorado kartof böcəyi, Kartof güvəsi və fitoftoraya qarşı ümumilikdə 30,1 min hektarda mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirləri aparılmış və bunun da 3,2 min hektarında aparılan kimyəvi mübarizə tədbiri büdcə vəsaiti hesabına olmuşdur.

Karantin və digər əlaq otları ilə ümumilikdə 428,2 min hektarda mexaniki və kimyəvi mübarizə tədbirləri həyata keçirilmişdir ki, bunun da 0,43 min hektarı büdcə vəsaiti hesabına olmuşdur.

Büdcədən ayrılan vəsait hesabına aparılan kimyəvi mübarizə tədbirləri əsasən siçanabənzər gəmiricilərə və çəyirtkəkimilərə qarşı aparılmışdır və bu ümumilikdə 301,0 min hektar ərazini əhatə etmişdir.

Təsərrüfat subyektləri tərəfindən aparılan mübarizə tədbirlərinin əsas hissəsini meyvə bağlarında xəstəlik və zərərvericilərə, üzümdə mildiu və oidium xəstəliklərinə, pambığın zərərvericilərinə, həmçinin əkin sahələrində taxıl böcəyi, taxıl bitkilərinin xəstəlikləri və tənzimlənən əlaq otlarına qarşı mübarizə tədbirləri təşkil etmişdir.

Hazırda Mərkəzin yerli qurumları tərəfindən əsasən siçanabənzər gəmiricilərlə bağlı müşahidə mübarizə tədbirləri həyata keçirilir, meyvə bağlarında qış müalicəsinin aparılmasına dair fermerlərə metodiki tövsiyələr verilir.

Respublika ərazisində fitosanitar tədbirlərin səmərəliliyinin artırılması və keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə "Fitosanitar portal" elektron məlumat bazası işlənilib hazırlanmış və hazırda portalla əlaqədar iş üzrə yerli qurumların əməkdaşlarının maarifləndirilməsi və təlimatlandırılması həyata keçirilir. 2020-ci ilin əvvəlindən məlumat və hesabatların portal üzərindən qəbulu həyata keçiriləcəkdir. Fitosanitar müşahidə və mübarizə işlərində müasir texnologiyaların tətbiqi, sahə üzrə mütəxəssislərin yenidən hazırlanması məqsədi ilə mütəmadi olaraq təlimlər təşkil edilmişdir. Həmçinin, Nazirlik tərəfindən təsdiq edilmiş Təlim Planına uyğun olaraq Mərkəzin mütəxəssisləri bölgələrdə fermerlər üçün təşkil olunmuş təlimlərə təlimçi kimi cəlb olunmuşlar. Mərkəzin yerli qurumları da daxil olmaqla əksər əməkdaşlar Nazirlik tərəfindən təşkil olunan təlimçilərin hazırlanması üzrə təlimlərə cəlb olunmuş və müvafiq sertifikatlar almışlar.

Cari ildə Mərkəzin mütəxəssisləri tərəfindən tingçilik və toxumçuluq fəaliyyəti ilə məşğul olan 62 fermerə ərazinin fitosanitar vəziyyətinə dair rəy verilmişdir.

İl ərzində kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalçılarından daxil olmuş müraciətlər operativ olaraq yerində araşdırılmış və müvafiq metodiki tövsiyələr verilmişdir.

Hazırda rayon bitki mühafizəsi mərkəzlərinin mütəxəssisləri tərəfindən zərərli orqanizmlərlə bağlı fitosanitar müşahidələr və mübarizə tədbirləri davam etdirilir.

Rayon bitki mühafizəsi mərkəzləri karantin və xüsusi təhlükəli zərərli orqanizmlərə qarşı mübarizə tədbirlərinin aparılması üçün müvafiq dərman preparatları ilə təmin olunurlar.

K/T bitkiləri  Zərərverici, xəstəlik və əlaq otları	Sahə			2019-cu ilə proqnoz	2019-cu ilin 31 dekabr tarixinədək yerinə yeterilmişdir				
	Əkin	Müşahidə aparılıb	Sirayətlənib		Cəmi	O cümlədən			Büdcə vəsaiti hesabına
						Təsərrüfat subyekti hesabına		Kimyəvi	
						Mexaniki, bioloji və digər			
1	2	3	4	7	8	9	10		
<b>Müxtəlif bitkilərlə qidalananlar - cəmi</b>		<b>1890171</b>	<b>850926,4</b>	<b>384515</b>	<b>460513,1</b>	<b>76178</b>	<b>13998</b>	<b>370337,1</b>	
o cümlədən: siçanabənzər gəmiricilər		1427181	678429	320800	407101,6	75894	13165	318042,6	
çayırtkəkimilər		456438	171237,4	60000	52349,5		811	51538,5	
Amerika ağ kəpənəyi		6552	1260	3715	1062	284	22	756	
<b>Dənli bitkilər - cəmi</b>		<b>311315</b>	<b>96749,5</b>	<b>72280</b>	<b>53056,9</b>	<b>0,5</b>	<b>53056,4</b>		
ziyankar bağacıq		28406	7002	6000	2065		2065		
taxıl böcəyi		148812	47925,5	34600	26937,4		26937,4		
məftil qurdları		7727	1535	3880	524		524		
digər zərərvericilər		23655	5615	5070	2058		2058		
xəstəliklər		102715	34672	22730	21472,5	0,5	21472		
<b>Dənli-paxlalı bitkilər (soya)- cəmi</b>		<b>983</b>	<b>575</b>	<b>230</b>	<b>479</b>		<b>479</b>		
zərərvericilər		873	555	130	475		475		
xəstəliklər		110	20	100	4		4		
<b>Yonca bitkisinin zərərvericiləri cəmi</b>		<b>71419</b>	<b>26656,5</b>	<b>16340</b>	<b>18337,5</b>	<b>5615,5</b>	<b>12722</b>		
<b>Pambıq bitkisi- cəmi</b>		<b>465991</b>	<b>331574,6</b>	<b>259300</b>	<b>302682,3</b>	<b>6857</b>	<b>295825,3</b>		
pambıq sovkası		247312	187237	167600	175384,8	6857	168527,8		
tor gənəsi		79361	53864	32600	46646		46646		
digər zərərvericilər		139318	90473,6	59100	80651,5		80651,5		
<b>Tütün bitkisi – cəmi</b>		<b>9449</b>	<b>1187</b>	<b>3360</b>	<b>792</b>	<b>195</b>	<b>597</b>		
zərərvericilər		2542	762	1515	550		550		
xəstəliklər		6907	425	1845	242	195	47		
<b>Şəkər çuğunduru cəmi</b>		<b>6649,5</b>	<b>3858</b>	<b>350</b>	<b>3376</b>		<b>3376</b>		
zərərvericilər		5710,5	3257	500	2811		2811		
xəstəliklər		939	601	350	565		565		
<b>Kartof bitkisi-cəmi</b>		<b>93015,5</b>	<b>44634,45</b>	<b>74310</b>	<b>30081,85</b>	<b>400</b>	<b>26461,45</b>	<b>3220,4</b>	
Kolorado kartof böcəyi		51057,5	26054,45	43920	20308,45	360	18596,45	1352	
kartof güvəsi		18533	8754	8950	3447,4		1579	1868,4	
fitoftora		23425	9826	21440	6326	40	6286		
<b>Digər iqtisadi əhəmiyyətli bitki cəmi</b>		<b>5139</b>	<b>976</b>		<b>406</b>		<b>406</b>		

zərərvericilər		4502	756		406		406	
xəstəliklər		637	220					
<b>Bostan-tərəvəz bitkiləri - cəmi</b>		<b>120105,7</b>	<b>61026,22</b>	<b>66770</b>	<b>46548,27</b>	<b>58</b>	<b>46490,27</b>	
zərərvericilər		80358,7	42336,42	39280	32360,27	41	32319,27	
xəstəliklər		39747	18689,8	27490	14188	17	14171	
<b>Meyvə bitkiləri - cəmi</b>		<b>323079,54</b>	<b>153563,92</b>	<b>266005</b>	<b>118508,95</b>	<b>15979</b>	<b>100664,05</b>	<b>1865,9</b>
zərərvericilər		116971	51082	89870	40358,84	134	40224,84	
karantin yastıcılar		33393	11737	16995	5187,7	33	3877,7	1277
digər karantin zərərvericilər		18846,5	6793,7	6420	3695,93		3107,03	588,9
xəstəliklər		81952,04	34480,22	62390	27387,48	34	27353,48	
qış mübarizəsi		71917	49471	90330	41879	15778	26101	
<b>Üzüm bitkisi-cəmi</b>		<b>94710,5</b>	<b>58279,05</b>	<b>93688</b>	<b>60463,3</b>	<b>1307</b>	<b>59156,3</b>	
salxım yarpaqbükəni		17394,5	8948	14650	7595,05		7595,05	
tor və üzüm genələri		14848,3	7454,5	8270	7756,25		7756,25	
mildiu		27073,7	15730,05	33050	19845,25		19845,25	
oidium		27662	20765,5	31460	20700,75		20700,75	
qış mübarizəsi		7732	5381	6258	4566	1307	3259	
<b>Alaq otları cəmi</b>		<b>858907</b>	<b>574906</b>	<b>414335</b>	<b>428240,5</b>	<b>127051</b>	<b>300760,9</b>	<b>428,6</b>
o cümlədən: yovşanyarpaqlı ambroziya		56408	16759	26750	7121,6	5371	1472	278,6
sarı sarmaşığı		37416	53735	9045	49106	47823	1283	
sürünən (çəhrayı) kekə		10144	5612	8000	4359	4359		
tikanlı quşüzümü		5991	1676	750	591	441		150
digər alaq otları		748948	497124	369790	367062,9	69057	298005,9	
<b>Boy stimulyatları</b>					<b>10869</b>		<b>10869</b>	
<b>Defoliyasiya və desikasiya</b>					<b>54219,8</b>		<b>54219,8</b>	
<b>Respublika üzrə cəmi</b>		<b>4250935</b>	<b>2204913</b>	<b>1651483</b>	<b>1588574,47</b>	<b>233641</b>	<b>979081,47</b>	<b>375852</b>
<b>Toxum dərmanlanıb (ton)</b>					<b>78792</b>		<b>78792</b>	
<b>Kartof yumrusu dərmanlanıb</b>					<b>2502</b>		<b>2502</b>	

### Fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) Mərkəzi tərəfindən görülən işlər

2019-cu il ərzində Fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) Mərkəzi tərəfindən bitki və bitkiçilik məhsullarının istehsalı və saxlanma yerlərinin fumiqasiyası (zərərsizləşdirilməsi) həyata keçirilmişdir.

2019-cu ildə Agentliyin Fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) Mərkəzi tərəfindən bitki və bitkiçilik məhsullarının istehsalı və saxlanma yerlərinin fumiqasiyası (zərərsizləşdirilməsi) həyata keçirilmişdir. Bu ildə 57.05 ton toxum və əkin materialları, bəzək və dekorativ ağac və kollar, 50.353.39 ton dənli və dənli-paxlalı bitkilərin məhsulları, yemlər və s., 211526.02 ton texniki bitkilərin məhsulları, 382955.8 m<sup>3</sup> meşə materialı (taxta paletlər), 300 ton yaş meyvə-tərəvəz, 2805538 m<sup>3</sup> istehsal və saxlanma yerləri ilə bağlı fumiqasiya (zərərsizləşdirilmə) işləri yerinə yetirilmiş və müvafiq qabaqlayıcı və profilaktik tədbirlər həyata keçirilmişdir.

## **HEYVAN SAĞLAMLIĞI VƏ BAYTARLIQ XİDMƏTLƏRİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİ SAHƏSİNDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR**

Agentliyin baytarlıq mütəxəssisləri tərəfindən 2019-cu il ərzində ölkədə infeksiyon xəstəliklərə görə epizootik vəziyyət ciddi nəzarətdə saxlanılmış bu xəstəliklərə qarşı məqsədli profilaktik tədbirlər həyata keçirilmiş və heyvan sağlamlığı ilə bağlı təhli edilərək aidiyyatı üzrə məlumat verilmişdir.

2019-cu il ərzində qarayara xəstəliyinə qarşı - 2900364 baş iribuynuzlu, 7512440 baş xırdabuynuzlu, 81589 baş təkdırnaqlı heyvanlarda, 320 baş dəvə və 4205 baş donuzda, dabaq xəstəliyinə qarşı - 5424060 baş iribuynuzlu, 11732838 baş xırdabuynuzlu heyvanlarda, quduzluq xəstəliyinə qarşı - 251031 baş itdə, Nodulyar dermatit xəstəliyinə qarşı - 2780678 baş iribuynuzlu heyvanda, qoyunların çiçəyinə qarşı - 8607753 baş xırdabuynuzlu heyvanda həmçinin, quşların Nyukasl xəstəliyinə qarşı - 24787784 baş quşda H vaksini ilə, 31359657 baş quşda La-Sota vaksini ilə, leptospiroz xəstəliyinə qarşı 394193 baş iribuynuzlu, 200102 baş xırdabuynuzlu heyvanlarda, Atların rinopnevmoniya xəstəliyinə qarşı - 2070 baş atda, Atların qripi xəstəliyinə qarşı - 2020 baş atda, Bruselyoz xəstəliyinə qarşı Rev-1 vaksini ilə (göz damcı üsulu) 1336055 baş xırdabuynuzlu heyvanlarda, Şt-19 vaksini ilə (göz damcı üsulu) 386717 baş 3-8 aylıq iribuynuzlu heyvanlar arasında profilaktik peyvəndləmələr aparılmışdır.

Həssas heyvanlar arasında bruselyoz xəstəliyini aşkar etmək və yayılmasının qarşısını almaq məqsədi ilə 112474 baş iribuynuzlu, 5025 baş xırdabuynuzlu heyvanlardan qan nümunəsi alınaraq bruselyoza görə seroloji müayinə edilmişdir.

29338 baş heyvanda həzm orqanları, 19980 baş heyvanda tənəffüs orqanları, 4220 baş heyvanda maddələr mübadiləsinin pozulması, 5826 baş heyvanda cinsiyyət orqanları xəstəlikləri, 6022 baş heyvanda mastit, 4861 baş heyvanda zədələnmə, 5401 baş heyvanda zəhərlənmə, 11496 baş heyvanda digər yoluxucu olmayan xəstəliklərə qarşı müalicə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Bununla yanaşı, epididimit xəstəliyinə görə 13100 baş törədici qoç, vərəmə görə 179976 baş iribuynuzlu heyvan, manqoya görə 45284 baş təkdırnaqlı heyvan diaqnostik müayinəyə cəlb olunmuşdur.

Quş qripi xəstəliyinə görə ölkə ərazisində Agentliyin, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin, Səhiyyə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirliklərinin mütəxəssis və əməkdaşlarının iştirakı ilə 4 monitorinq keçirilmiş və 119 baş köçəri quşlardan patoloji material nümunələri, ailə təsərrüfatlarından 627 baş ev quşları, fermer təsərrüfatlarından isə 405 baş quşlarda qan nümunəsi götürülərək Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Mərkəzi Baytarlıq Laboratoriyasında müayinə edilmiş və quş qripi aşkar edilməmişdir.

## TEXNİKİ NƏZARƏTİN TƏŞKİLİ, İMTAHAN VƏ TEXNİKANIN REYESTERİ SAHƏSİNDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR

Agentlik fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq DAİM-lər vasitəsilə 05.01.2019-cu il tarixindən 31.12.2019-cu il tarixinədək aşağıda göstərilən işləri (xidmətləri) yerinə yetirmişdir:

S/s	Görülmüş işlərin adı	Miqdarı, ədədlə
1	Nəqliyyat vasitələrinin ilkin dövlət qeydiyyatına alınması	4589
2	Nəqliyyat vasitələrinin təkrar dövlət qeydiyyatına alınması	5146
3	Nəqliyyat vasitələrinə verilən dublikat dövlət qeydiyyat şəhadətnamələri	1853
4	Nəqliyyat vasitələrinə verilən dublikat dövlət qeydiyyat nişanları	83
5	Nəqliyyat vasitələrinin müvəqqəti dövlət qeydiyyatına alınması	4490
6	Nəqliyyat vasitələrinin dövlət uçotundan çıxarılması	284
7	Nəqliyyat vasitələrinə keçirilən dövlət texniki baxışın sayı	35915
8	İpoteka müqaviləsinin qeyd alınmasına dair verilən çıxarışların sayı	303
9	Traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi	1317
10	Traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülük vəsiqələrinin dəyişdirilməsi	2954
11	İnzibati Xəta üzrə cərimə protokolu	1349

Ümumi texnikanın sayı – **86639 ədəd**

2019-cu il ərzində keçirilmiş texniki baxışın sayı – **35915**

Texniki baxış faizi - **42 faiz**

- İl ərzində fermer və mexanizatorlara 300-dən çox təlim keçirilmişdir, təlimlərdə 3500 nəfərdən artıq fermer və mexanizator iştirak etmişdir;
- Nazirliyin, Agentliyin və «Aqrolizinq» ASC-nin əməkdaşları Şabran rayonu ərazisində mövcud olan texnika və avadanlıqların sayının, texniki vəziyyətinin, dövlət qeydiyyatından yayınması və texniki baxışa təqdim edilməməsi səbəblərinin müəyyənləşdirilməsində, eləcə də maarifləndirmə işlərinin aparılmasında iştirak etmişdir;
  - Müvafiq qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq barəsində inzibati tədbirlər görülmüş vətəndaşların xüsusi nəzarətə götürülməsi, dövlət qeydiyyatında olan texnikalara keçirilmiş texniki baxışların sayı Avtomatlaşdırılmış İnformasiya Sistemində (AİS) öz əksini tapmışdır;
  - DAİM-in Texniki nəzarətin təşkili sektoru tərəfindən xüsusi məhsullara dair tələbnamələr elektronlaşdırılmışdır;
  - Yevlax rayonunda Dövlət Yol Polisi (DYP) əməkdaşlarının iştirakı ilə birgə reydlər keçirilmişdir;

- Qobustan, Beyləqan və Ağcabədi rayonlarında yerli icra, bələdiyyə, DYP nümayəndələri, əksər kəndlərdən dəvət olunmuş mexanizatorların iştirakı ilə maarifləndirici görüş keçirilmişdir. İştirakçılara bukletlər paylanmışdır. Tədbirlər televiziya kanalı (ARB) vasitəsilə işıqlandırılmışdır;

- Qobustan, Goranboy, Tərtər və Samux, Şəki və digər rayonlarda vətəndaşlar arasında maarifləndirmə işlərinin aparılması, texnikaların dövlət qeydiyyatına alınması və dövlət texniki baxışının keçirilməsinə nəzarət, reydlər təşkil edilmişdir;

- DAİM-lərdə nəzəri və təcrübi imtahanların keçirilməsində şəffaflığın təmin olunması üçün Agentliyin əməkdaşları imtahan qəbul məntəqələri olan rayonlara mütəmadi olaraq ezam olunmuş, aşkar olunmuş çatışmazlıqlar yerində həll edilmişdir;

- Yararsız texnikaların silinməsi məqsədilə, ilk növbədə rayonlarda fiziki şəxslərə məxsus yararsız kombaynların siyahısı müəyyənləşdirilmiş və təlimata uyğun silinməsi üçün tədbirlər görülmüşdür;

- 1999-2014-cü il tarixlərində verilmiş vəsiqələr üzrə elektron arxivin yaradılması üçün AIS-də xüsusi olaraq əlavə "pəncərə" yaradılmış və arxivin yaradılması üzrə işlər davam etdirilməkdədir;

### ***“Səyyar Xidmət” Qrupu tərəfindən həyata keçirilmiş tədbirlər***

- 25.01.2019-cu il tarixdə Quba rayonunda 113 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 136 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 22.02.2019-cu il tarixdə Ağsu rayonunda 53 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 1 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 62 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 16.03.2019-cu il tarixdə Qazax rayonunda 79 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 83 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 26.04.2019-cu il tarixdə Zaqatala rayonunda 55 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 3 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 62 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 21.06.2019-cu il tarixdə İsmayıllı rayonunda 59 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 15 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 71 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 26.07.2019-cu il tarixdə Gədəbəy rayonunda 38 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 55 dublikat, 64 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 23.08.2019-cu il tarixdə Beyləqan rayonunda 47 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 3 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 80 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 27.09.2019-cu il tarixdə Ağdaş rayonunda 56 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 3 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 96 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 25.10.2019-cu il tarixdə Oğuz rayonunda 39 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 1 ədəd qeydiyyat şəhadətnaməsinə dublikat verilmiş, 1 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 64 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olduğu bukletlər paylanmışdır;

- 22.11.2019-cu il tarixdə Füzuli rayonunda 36 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 12 ədəd qeydiyyat şəhadətnaməsinə dublikat verilmiş, 1 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 38 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olunduğu bukletlər paylanmışdır;
- 27.11.2019-cu il tarixdə Astara rayonunda 22 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 9 ədəd qeydiyyat şəhadətnaməsinə dublikat verilmiş, 7 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 42 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olunduğu bukletlər paylanmışdır;
- 26.12.2019-cu il tarixdə Xaçmaz rayonunda 19 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqəsi yenisi ilə əvəz edilmiş, 4 ədəd qeydiyyat şəhadətnaməsinə dublikat verilmiş, 16 nəfərin texnikası təkrar qeydiyyata alınmışdır, 43 nəfərə dövlət rüsumlarının əks olunduğu bukletlər paylanmışdır;
- avqust -12 nəfər, sentyabr -13 nəfər, oktyabr- 9 nəfər, noyabr- 15 nəfər, dekabr- 11 nəfər hüquqi və fiziki şəxslərlə əlaqə saxlanmış, nəticə etibarilə ciddi nöqsan aşkar edilməmişdir.

## **İNFORMASIYA TƏMİNATI, İCTİMAİYYƏTLƏ ƏLAQƏLƏR VƏ BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ SAHƏSİNDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR**

Agentliyin fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq gündəlik həyata keçirilmiş tədbirlər, görülmüş işlər barədə mütəmadi olaraq məlumatlar hazırlanaraq kütləvi informasiya vasitələrində (KİV) yayımı təmin edilmiş, rəsmi internet səhifəsi hazırlanaraq istifadəyə verilmişdir ([www.axa.gov.az](http://www.axa.gov.az)).

Cari ildə fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq (baytarlıq, fitosanitar, texniki xidmət və toxum nəzarəti) ictimaiyyəti məlumatlandırmaq məqsədi ilə mətbuat konfransları, brifinqlər həmçinin, ictimaiyyətlə görüşlər keçirilmişdir.

Hesabat dövründə baytarlıq, fitosanitar, toxum və texniki nəzarət sahələri üzrə göstərilən xidmətlər, həmçinin yeni istifadəyə verilmiş Aqrokimya laboratoriyalarının fəaliyyəti ilə bağlı 15-dən artıq videoroliklər hazırlanaraq yayımı təmin edilmişdir.

Mövsümlə əlaqədar olaraq fermerləri maarifləndirmək məqsədi ilə KİV-lərdə (televiziya, qəzet, radio, sosial şəbəkələr və s.) Agentliyin mütəxəssislərinin çıxışları, eləcə də müxtəlif televiziya kanallarında fermerləri, sahibkarları maraqlandıran mövzular üzrə dəyirmi masalar və verilişlər təşkil edilmiş, buklet, broşuralar, elanlar, plakatlar hazırlanaraq fermer və sahibkarların məlumatlandırılması təmin edilmişdir.

Agentliyə daxil olmuş informasiya sorğularına aidiyyəti struktur bölmələrin iştirakı ilə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətdə baxılaraq cavablandırılmışdır.

KİV-də yayımlanan həqiqətə uyğun olmayan məlumatlarla bağlı Agentliyinin struktur bölmələrinin iştirakı ilə cavab hazırlanmış və təhrif hallarının aradan qaldırılması üçün tədbirlər görülmüşdür.

Mətbuat orqanların çap və elektron nəşrlərinə abunə yazılışı işi təşkil edilmiş, Agentliyin fəaliyyətinə dair çap, video və foto materialların arxivini təşkil etmişdir.

Agentliyin əməkdaşlarının beynəlxalq tədbirlərdə, konfranslarda və təlimlərdə iştirakı təmin edilmişdir. Beynəlxalq əməkdaşlıq sektorunun əməkdaşları tərəfindən beynəlxalq təşkilatlarla,



həmçinin “Özəl baytarlıq palatasının yaradılması” ilə əlaqədar Xorvatiyadan dəvət edilmiş ekspertlə, Türk İşbirliyi və Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA) Azərbaycandakı rəhbərliyi, Fransanın Azərbaycandakı səfirliyinin Kənd təsərrüfatı üzrə müşavirliyi, FAO-nun nümayəndələri ilə görüşlər keçirilmiş, müzakirələr aparılmış və gələcək perspektiv əməkdaşlıq əlaqələri müzakirə edilmişdir.

Türkiyə Respublikasına “Türkiyə Respublikasının fəniqəsiya sahəsində təcrübəsinin öyrənilməsi və qarşılıqlı ekspert mübadiləsi” üçün Agentliyin əməkdaşları ezam olunmuşdur.

Mərkəzi Asiya Regional İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (CAREC) proqramına üzv ölkələr və inkişaf tərəfdəşləri arasında gələcəkdə planlaşdırılan layihələrin səmərəliliyinin artırılması, sanitariya və fitosanitariya tədbirlərinin müasirləşdirilməsi məqsədi ilə Strateji Fəaliyyət Planına dair rəy və təkliflər verilmişdir.

BMT – nin Qida hüququ üzrə xüsusi məruzəçisi Hilal Elverin 2019 –cu il 1-11 oktyabr tarixlərində Azərbaycanda səfəri zamanı Aqrar Xidmətlər Agentliyində görüşü təşkil edilmiş və əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunmuşdur.

22 oktyabr 2019- cu il “Elektron İntegrasiya edilmiş xəstəliklərin müşahidə sistemi 7-ci versiyası” müzakirə edilməsi üçün Təhlükənin Azaldılması üçün Müdafiə Agentliyi ( USA, DRA) ilə görüşdə iştirak edilmişdir.

FAO-nun Elektron Kənd Təsərrüfatını sisteminin Azərbaycanda bölgələr üzrə təlimi və idarə olunması işinin təşkili ilə bağlı layihənin rəhbəri ilə Aqrar Xidmətlər Agentliyində 19.12.2019- cu il tarixində görüş keçirilmişdir.

Beynəlxalq təlimlərdə iştirakın səmərəliliyinin artırılması üçün kadr bazası yaradılmışdır.

Azərbaycanda “Aqrar Məsləhət Xidmətlərinin Gücləndirilməsi layihəsi”nin rəhbəri və FAO-nun milli koordinatorları ilə görüş keçirilmiş və layihə fəaliyyətinin səmərəli koordinasiyasının təmin edilməsi məqsədi ilə milli əlaqələndirici/koordinator olaraq Aqrar Xidmətlər Agentliyindən nümayəndə seçilmişdir.

Baytarlıq, fitosanitariya, texniki nəzarət və toxumçuluq sahəsində fermer, mexanizatorlar və sahibkarlar üçün təlimlərin təşkil edilmişdir.

FAO Azərbaycanın Strengthening the Capacity of Agricultural Extension Services in Central Asia on Sustainable Intensification of Crop Production (Məhsul istehsalının davamlı İntensifikasiyası üzrə Orta Asiyada Kənd Təsərrüfatı Xidmətlərinin Potensialının Gücləndirilməsi) layihəsi üzrə təlimlərin keçirilməsi təşkil edilmişdir.

## **HÜQUQ, KADR VƏ KARGÜZARLIĞIN TƏŞKİLİ SAHƏSİNDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR**

### ***Kadr siyasəti***

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 14 yanvar tarixli 467 nömrəli Fərmanı ilə Agentliyin Aparatında işçilərin say həddi 85 ştat vahidi müəyyən edilmişdir. Hazırda Aparatda çalışan 80 nəfərdən 55 nəfəri kişi, 25-i qadındır. Orta yaş həddi 40-dır. 5 ştat vahidi isə vakantdır. İşçilərin 41 nəfəri dövlət qulluğu, 39 nəfəri isə müddətli əmək müqaviləsi əsasında işə qəbul olunmuşdur. Kadr potensialının gücləndirilməsi məqsədilə görülmüş tədbirlər çərçivəsində Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən keçirilmiş ümumi müsahibələrin nəticələrinə görə 6 nəfər Agentliyin Aparatında dövlət qulluğuna qəbul olunmuşdur. Agentliyin sağlam mənəviyyətli və peşəkar kadrlarla komplektləşdirilməsi işi daim diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Hesabat dövrü ərzində fəaliyyətdə yol verilən nöqsanlara görə Agentliyin Aparatının 2 əməkdaşına yazılı xəbərdarlıq verilmiş, 7 nəfərin əmək müqaviləsi xitam olunmuş, həvəsləndirici tədbirlər ilə bağlı qanunvericiliyə uyğun olaraq kollektiv qaydada mükafatlandırılma həyata keçirilmişdir.

Agentliyin tabeli qurumlarında 3106 nəfər işçi fəaliyyət göstərir. Onlardan 2487 nəfəri rayon (şəhər) baytarlıq idarələrində, 339 nəfəri Respublika və rayon bitki mühafizəsi mərkəzlərində, 23 nəfəri Fumiqasiya (zərərsizləşdirmə) Mərkəzində, 9 nəfəri Cəngi Pestisid Poliqonunda, 228 nəfəri isə Laboratoriya, Ekspertiza və Sertifikatlaşdırma Mərkəzində işləyir. Hesabat dövrü ərzində tabeli qurumların işçilərinin fəaliyyətdə yol verilən nöqsanlara görə intizam tənbeh tədbiri tətbiq edilmiş, 16 əməkdaşa töhmət, 12 əməkdaşa yazılı xəbərdarlıq verilmiş, 10 əmək müqaviləsi xitam olunmuş, həvəsləndirici tədbirlər ilə bağlı qanunvericiliyə uyğun olaraq fərdi qaydada 1 dəfə və kollektiv qaydada mükafatlandırılma həyata keçirilmişdir.

### ***Əmrlər üzrə məlumat***

Hesabat dövrü ərzində Agentlik üzrə ümumilikdə kadrlarla bağlı 205 əmr hazırlanmış, onlardan Agentliyin Aparatına aid 25-i işə təyin edilmə, 6-sı əmək müqaviləsinə xitam, 2-si xəbərdarlıq edilməsi haqqında əmr olmuşdur.

Tabeli qurumlar üzrə 34 işə təyin edilmə, 24 əmək müqaviləsinə xitam, 10 xəbərdarlıq edilməsi, 16 töhmət verilməsi haqqında əmr hazırlanmışdır.

Ümumilikdə 88 məzuniyyət verilməsi, 3 soyadın dəyişdirilməsi, 2 vəzifə həvalə edilməsi, 2 əmək müqaviləsinin müddətinin uzadılması, 2 qısaldılmış iş rejiminə keçilməsi, 6 seçkidə iştirak, 3 kadr əmrinə dəyişiklik edilməsi haqqında əmr hazırlanmışdır. 2019-cu il ərzində Agentliyin Aparatının işçilərinin ezam edilmələri ilə bağlı 215 əmr hazırlanmışdır.

### ***Təlimlərin keçirilməsi***

Cari ilin oktyabr-noyabr aylarında rayon (şəhər) baytarlıq idarələrinin və rayon bitki mühafizəsi mərkəzlərinin rəhbər işçilərinə heyvan, bitki sağlamlığına, həmçinin xəstəliklərə qarşı mühafizə və mübarizə tədbirlərinə dair, eləcə də kadr idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi, yeni yanaşma metodlarının tətbiqi, habelə etik davranış qaydaları ilə bağlı 12 təlim təşkil edilmiş və keçirilmişdir.



### **Aqrar könüllülər**

Cari il ərzində Agentlikdə 37 nəfər aqrar könüllü fəaliyyət göstərib. Onlardan 30-una sertifikat verilib, 7-si isə fəaliyyətini hazırda davam etdirir.



### **QANUNVERİCİLİK**

2019-cu il ərzində Agentlik tərəfindən qanunvericiliklə fəaliyyətinə aid edilmiş istiqamətlər və verilmiş tapşırıqlar üzrə aşağıdakı işlər həyata keçirilmişdir:

- Agentliyin fəaliyyət istiqamətləri üzrə normativ və qeyri-normativ bazanın təkmilləşdirilməsi
- Dövlət orqanlarından daxil olmuş Normativ hüquqi aktlara və digər layihələrə rəy və təkliflərin verilməsi
- Hesabatların (məlumatların) hazırlanması
- İşçi qruplarının tərkibində iştirak

### ***Agentliyin fəaliyyət istiqamətləri üzrə normativ və qeyri-normativ bazanın təkmilləşdirilməsi***

Hesabat ilində müvafiq layihələr hazırlanaraq və ya təkmilləşdirilərək baxılması üçün aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir:

- ✓ Agentliyin Aparatının struktur bölmələri haqqında Əsasnamələr;
- ✓ Bəzi normativ hüquqi aktlarda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin səlahiyyətlərinin toqquşması haqqında Arayış;
- ✓ Baytarlıq sahəsində həyata keçirilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərman layihəsi;
- ✓ Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi tərəfindən regionlarda DAİM vasitəsi ilə göstərilən xidmətlərin reqlamentləri;
- ✓ Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyinin Laboratoriya, Ekspertiza və Sertifikatlaşdırma Mərkəzi haqqında Əsasnamə;
- ✓ Agentliyin struktur bölmələrinin işçilərinin vəzifə təlimatları;
- ✓ "Toxumçuluq haqqında" yeni qanun layihəsi;
- ✓ "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 20 oktyabr tarixli 1410-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dövlət tənzimlənməsinə dair əlavə tədbirlər barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 26 oktyabr tarixli 660 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında" fərman layihəsi;
- ✓ Azərbaycan Respublikası qanunlarının, Prezidentin aktlarının və Nazirlər Kabinetinin qərarlarının "Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 8 fevral tarixli 782 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnaməsi"ndə, "Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Baytarlıq haqqında", "Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında" və "Lisenzialar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 27 iyun tarixli 1616-VQD nömrəli Qanununa uyğunlaşdırılmasına dair təkliflər;
- ✓ "Torpaq icarəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanun layihəsinə dair və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Fitosanitar nəzarəti sahəsində bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi haqqında" 2006-cı il 7 dekabr tarixli 260 nömrəli, "Fitosanitar nəzarəti sahəsində bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi haqqında" 2007-ci il 25 yanvar tarixli 14

- nömrəli və “Mədəni bitkilərin genetik ehtiyatlarının mühafizəsi və səmərəli istifadəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi barədə” 2012-ci il 13 noyabr tarixli 259 nömrəli qərarlarında dəyişiklik edilməsinə dair təkliflər;
- ✓ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 712 nömrəli Fərmanının 1.1.3-cü yarımbəndinin və həmin Fərmanın icrasının təmin edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 4 iyun tarixli 390s nömrəli Sərəncamının 2-ci hissəsinin icrası məqsədi ilə hazırlanmış “Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi tərəfindən göstərilən dövlət fitosanitar xidmətlərinə görə haqların məbləği”nin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı layihəsi;
  - ✓ “Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 21 may tarixli 701 nömrəli Fərmanının 2.1-ci, 2.2-ci və 2.4-cü bəndlərinin icrasını təmin etmək üçün ölkə Prezidentinin aktlarının, Nazirlər Kabinetinin qərarlarının uyğunlaşdırılması məqsədi ilə hazırlanmış layihə;
  - ✓ Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı nazirinin “Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin işçilərinin Daxili İntizam Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2019-cu il 8 may tarixli 65 nömrəli əmrinə və həmin əmr ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin işçilərinin Daxili İntizam Qaydaları”na müvafiq dəyişikliklərin edilməsi;
  - ✓ “Körpələrin və erkən yaşlı uşaqların qidalanması haqqında”, “Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında”, “Ariçılıq haqqında”, “Reklam haqqında” və “İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 12 iyul tarixli 1663-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 14 avqust tarixli 808 nömrəli Fərmanının 1.1-ci və 1.2-ci bəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə hazırlanmış qanun, fərman və qərar layihələri;
  - ✓ “Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 8 fevral tarixli 782 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnaməsi”ndə, “Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında”, “Dövlət rüsumu haqqında”, “Baytarlıq haqqında”, “Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında” və “Lisenzialar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 27 iyun tarixli 1616-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 2005-ci il 22 noyabr tarixli 316 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi və “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar əlavə tədbirlər barədə” 2007-ci il 11 aprel tarixli 562 nömrəli Fərmanının ləğvi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 2 avqust tarixli 803 nömrəli Fərmanının 1.1-ci və 1.3-cü bəndlərinin icrası ilə bağlı hazırlanmış qanun, fərman və qərar layihələrinə dair təkliflər;
  - ✓ “Euro Style Ltd” MMC ilə bağlanmış “Avtonəqliyyat vasitələrinə texniki xidmətə dair” 09.09.2016-cı il tarixli 28/C nömrəli müqavilənin icrası ilə bağlı “Euro Style Ltd” MMC-nin pretenziyasına cavab.

## ***Dövlət orqanlarından daxil olmuş normativ hüquqi aktlara və digər layihələrə rəy və təkliflərin verilməsi***

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə 2019-cu il ərzində müvafiq layihələrə dair rəy təqdim edilmişdir:

- ✓ “Orqanik istehsal haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu layihəsi;
- ✓ “İstehsalat və məişət tullantıları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu layihəsi;
- ✓ Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyində Elmi-Texniki Şuranın yaradılması haqqında əmr layihəsi;
- ✓ “Əlavə dəyər vergisindən azad olunan kənd təsərrüfatı texnikalarının ehtiyat hissələrinin Siyahısı”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı layihəsi;
- ✓ “Yol hərəkətinin təhlükəsizliyi” vahid elektron analitik məlumat bazası haqqında Əsasnamə” layihəsi;
- ✓ “Fitosanitar nəzarəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1577-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Fitosanitar nəzarəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 2 avqust tarixli 441 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 712 nömrəli Fərmanının 1.1.1-ci və 1.1.2-ci yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmış və viza verilməsi üçün təqdim edilmiş normativ hüquqi akt layihələrinə dair Xüsusi rəy;
- ✓ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 20 iyun tarixli 701 nömrəli Fərmanının 2.1-ci, 2.2-ci və 2.4-cü bəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmış və viza verilməsi təqdim edilmiş normativ hüquqi akt layihələrinə dair Xüsusi rəy;
- ✓ “Abşeron yarımadasında heyvan xəstəliklərindən azad zonanın yaradılması ilə bağlı tədbirlər haqqında ” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Sərəncamı layihəsi;
- ✓ “Yol hərəkəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının yeni qanunu layihəsi;
- ✓ “Traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülük vəsiqəsinin təsvirinin, spesifikasiyasının və nümunəsinin təsdiq edilməsi haqqında ” Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının Qərarı layihəsi;
- ✓ “Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 21 may tarixli 701 nömrəli Fərmanının 2.1-ci, 2.2-ci bəndlərinin və 3-cü hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə ölkə Prezidentinin aktlarının, Nazirlər Kabinetinin qərarlarının, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların həmin Fərmana uyğunlaşdırılmasına dair layihə;
- ✓ “Yeyinti məhsulları haqqında” və “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 17 may tarixli 1591-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası

Prezidentinin 2019-cu il 14 iyun tarixli 1248 nömrəli Sərəncamının 1.2-ci bəndinin icrası ilə bağlı hazırlanmış qərar layihəsi;

✓ Ətraf mühitə təsirin, o cümlədən transsərhəd təsirin qiymətləndirilməsinin aparılması qaydası və müddəti”nin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı layihəsi;

✓ “Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 8 fevral tarixli 782 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnaməsi”ndə, “Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında”, “Dövlət rüsumu haqqında”, “Baytarlıq haqqında”, “Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında” və “Lisenzialar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 27 iyun tarixli 1616-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 2005-ci il 22 noyabr tarixli 316 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi və “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar əlavə tədbirlər barədə” 2007-ci il 11 aprel tarixli 562 nömrəli Fərmanın ləğvi haqqında” ölkə Prezidentinin 2019-cu il 2 avqust tarixli 803 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrası ilə bağlı hazırlanmış fərman layihələri;

✓ Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin tabeliyində olan Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutu tərəfindən göstərilən fitosanitar, baytarlıq və Avropa İttifaqı ölkələrinə ixrac olunan yeyinti məhsullarının keyfiyyətinin və təhlükəsizliyinin qiymətləndirilməsi üzrə laboratoriya və ekspertiza xidmətlərinə görə xidmət haqlarının məbləğləri”nin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı layihəsinə dair Rəy;

✓ Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi tərəfindən hazırlanmış “Fitosanitar nəzarəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi haqqında” qanun layihəsinə dair Rəy;

✓ “Ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisələrin qlobal dəyər zəncirlərinə qoşulmasına dair” tədbirlər planının layihəsi.

### ***Hesabatların (məlumatların) hazırlanması***

Nazirliyə təqdim edilməsi üçün sektor tərəfindən 2019-cu il ərzində müvafiq hesabat və məlumatlar hazırlanmışdır:

✓ Agentliyin fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq görülmüş işlər üzrə;

✓ Ölkə vətəndaşlarına göstərilən xidmətlər üzrə;

✓ Agentliyin fəaliyyət sahəsinə uyğun olaraq nəzərdə tutulan prioritet istiqamətlər haqqında;

✓ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin təfsilatlı tədbirlər planının icrası ilə bağlı görülmüş işlər üzrə;

✓ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 9 yanvar tarixli 500 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019–2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın icrası ilə bağlı görülmüş işlər üzrə;

- ✓ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 29 dekabr tarixli 800 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası çərçivəsində görülmüş işlər üzrə;
- ✓ Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında qanunvericiliyin icra vəziyyətinin yoxlanılması üzrə həyata keçirilmiş tədbirlər barədə;
- ✓ Dövlət gənclər siyasətinin həyata keçirilməsinə bilavasitə və ya dolayısı ilə aidiyyəti olan yol xəritələri, strategiya və proqramlar üzrə Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi tərəfindən həyata keçirilmiş tədbirlər barədə;
- ✓ “Yaşlılıqların mühafizəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il 02 may tarixli 957-IVQ nömrəli Qanununun icrası ilə bağlı həyata keçirilmiş tədbirlər barədə;
- ✓ “2012-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında üzümçülüyün inkişafına dair Dövlət Proqramı”nın icrası ilə bağlı görülmüş işlər üzrə.

### ***Müqavilə və sazişlərin hazırlanması, rəy və təkliflərin verilməsi***

Agentliyin tərəf kimi çıxış etdiyi müqavilə layihələri yenidən hazırlanmışdır:

- ✓ Zərərsizləşdirmə ilə bağlı xidmətin göstərilməsinə dair 2019-cu il 04 yanvar tarixli 028 nömrəli müqaviləyə dəyişikliklər edilməsi haqqında Saziş;
  - ✓ “Azərşəkər” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti - xidmətin göstərilməsinə dair müqavilə;
  - ✓ “NECO” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti - xidmətin göstərilməsinə dair müqavilə;
  - ✓ “Azpetrol Ltd.” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti -yanacağın kart vasitəsilə alqı-satqı müqaviləsi;
  - ✓ “AGRİCO” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti - xidmətin göstərilməsinə dair müqavilə;
  - ✓ “Trodat Azərbaycan Stamps” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti - alqı-satqı müqaviləsi;
  - ✓ “Kaspi Mətbuat Yayımı” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti - qəzet və jurnalların çatdırılma xidmətinin göstərilməsinə dair müqavilə;
  - ✓ “AZƏRMAŞ” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti - avtonəqliyyat vasitələrinə servis xidmətlərinin göstərilməsi haqqında müqavilə;
  - ✓ “Şəhriyar Təmir Tikinti” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti – qaz xəttinin çəkilməsinə dair müqavilə;
- ✓ Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Təchizat Bazası - xidmətin göstərilməsinə dair müqavilə;
- ✓ “İMPERİAL CERAMİC CENTRE” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti -alqı-satqı müqaviləsi;
- ✓ “Optimum Metrology Services” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti -xidmətin göstərilməsinə dair müqavilə;
- ✓ Azərbaycan Akkreditasiya Mərkəzi publik hüquqi şəxs - Akkreditasiya müqaviləsi;
- ✓ İşçi qüvvəsinin təmin edilməsinə dair saziş (3 tərəfli DOST Mərkəzi, Agentlik və DAİM);
- ✓ “AZPİM”- xidmətin göstərilməsinə dair müqavilə.

### ***İşçi qrupların tərkibində iştirak***



Azərbaycan Respublikasında Qida Təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə dair Dövlət Proqramında bitki sağlamlığı üzrə nəzərdə tutulan tədbirlərin 2019-cu il üzrə icrasına dair Bitki sağlamlığı üzrə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi işçi qrupunun üzvü kimi, o cümlədən hüquqi məsələlərin həllində və müvafiq sənədlərin hazırlanmasında Agentliyin əməkdaşları iştirak etmişlər.

## **KARGÜZARLIĞIN TƏŞKİLİ**

### ***Elektron Sənəd Dövriyyəsi Sistemi –ESD***

- ✓ 2019-cu ildə Agentliyə ESD sistemi vasitəsi ilə Nazirlikdən 2132 sənəd, birbaşa olaraq isə 1549 sənəd daxil olmuşdur;
- ✓ Hesabat dövründə Agentliyə ESD sistemi vasitəsi ilə yuxarı dövlət orqanlarından, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasından 47, Nazirlər Kabinetindən 5 və respublikanın digər orqanlarından 26 vətəndaş müraciəti daxil olmuşdur. Daxil olmuş müraciətlərdən 3-ü əsassız hesab edilmiş, 17-si müsbət həll edilmiş, 43-ünə müvafiq qaydada izahat verilmiş və 15-i icradadır.
- ❖ 2019-cu il ərzində 11625 nəfər ölkə vətəndaşı müxtəlif məzmunlu ərizə və şikayətlərlə Agentliyin tabeli qurumlarına birbaşa müraciət etmiş, vətəndaşların qanuni tələbləri yerinə yetirilmişdir. Tabeli qurumlara daxil olmuş müraciətlərdən 266-sı əsassız hesab edilmiş, 11359-u müsbət həll edilmişdir;
- ❖ Agentliyə daxil olmuş müraciətlər arasında karantin nəzarətində olan materialların zərərsizləşdirilməsi, bitki mühafizəsi, baytarlıq məsələləri və torpaq analizləri daha çox yer tutmuşdur.

## **VƏTƏNDAŞLARIN QƏBULU**

2019-cu ildə 347 nəfər vətəndaş Agentliyin sədri tərəfindən, 868 nəfər vətəndaş isə sədr müavinləri və tabeli təşkilatların rəhbərləri tərəfindən qəbul edilmiş və onlara müvafiq köməklik göstərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı nazirinin respublikanın bölgələrində sakinlərlə görüşlərində Agentliyin fəaliyyəti ilə bağlı vətəndaşlar tərəfindən edilən müraciətlər operativ olaraq həll edilmişdir.

## NƏZARƏT VƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ SAHƏSİNDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR

Agentliyin 2019-cu il ərzində fəaliyyət ilə bağlı hesabat aparılmışdır.

Ümumilikdə Agentliyin Aparatına, DAİM-lərə və Çağrı Mərkəzinə xidmətlər üzrə daxil olmuş müraciətlərinin təsnifatı aparılmışdır. Göstərilən xidmət və fəaliyyətin təşkilində aşkar edilən nöqsanlar, çatışmazlıqların aradan qaldırılması məqsədi ilə nəticələr üzrə arayışlar tərtib edilmişdir. Nöqsan və çatışmazlıqlar, eləcə də təkliflər təqdimatlar formasında hazırlanmışdır.

Xidmət keyfiyyətinin ölçülməsi məqsədi ilə vətəndaşlar arasında sorğular təşkil edilmişdir. Toxumların sertifikatlaşdırılması xidmətinə dair mövcud çatışmazlıqlar, problemlər və nöqsanlar və epizootiya əleyhinə görülən tədbirlərin və vətəndaş məmnunluğunun müəyyən edilməsi mövzularına dair sorğular təşkil edilmiş, sorğuların nəticələri ümiləşdirildikdən sonra analiz edilmiş, nəticələr üzrə arayışlar tərtib edilmişdir. Nöqsan və çatışmazlıqlar, eləcə də təkliflər təqdimatlar formasında hazırlanmışdır.

Kürdəmir, Ağsu, Daşkəsən, Astara, Sabirabad, Cəlilabad, Lerik, İsmayilli, Gəncə, Ağcabədi, İmişli, Zərdab, Biləsuvar, Tovuz, Samux, Siyəzən, Sumqayıt, Bərdə, Laçın, Şirvan, Ucar, Qazax, Gədəbəy, Göyçay, Beyləqan, Ağdam, Xocavənd, Ağstafa, Mingəçevir, Ağdaş, Xızı rayon və şəhərlərinə vətəndaş müraciətləri, qurumların fəaliyyətinin araşdırılması məqsədi ilə ezamiyyətlərə gedilmiş, nəticələr üzrə akt, arayış, təhriri-məruzələr tərtib edilmişdir.

2019-cu ilin ikinci yarımilliyində Agentliyin Aparatına, DAİM-lərə və Çağrı Mərkəzinə xidmətlər üzrə daxil olmuş vətəndaş müraciətlərinin təsnifatı aparılmışdır.

Ümumilikdə 8285 müraciət daxil olmuş, bunlardan 719-u şikayət xarakterlidir. Xidmətlərdən baytarlıq üzrə 911 müraciətin 106-sı, toxumçuluq üzrə 653 müraciətin 10-u, fitosanitar üzrə 314 müraciətin 16-sı, texniki nəzarət üzrə 1109 müraciətin 1-i və digər məsələlər üzrə 5298 müraciətin 586-sı şikayət xarakterlidir.

Daxil olmuş 719 şikayətin xarakterinə görə təsnifatı aparılmışdır.

Baytarlıq xidmətləri üzrə 106 şikayətdən 45-i heyvan tələfi, heyvan xəstəliyi və xəstəliklərin yayılması, 10-u peyvəndləmə, 47-si heç bir profilaktik tədbir görülməməsi, baytarlıq idarəsindən, həkimlərdən şikayət və 4-ü digər nöqsanlarla bağlıdır.

Fitosanitar xidmətlər üzrə 16 şikayətdən 10-u xəstəlik və zərərvericilər, dərmanların təsirinin olmaması, 6-sı fitosanitar tədbirlərlə bağlıdır.

Toxumçuluq xidmətləri üzrə 10 şikayət yüksək keyfiyyətli toxumun olmaması və ya əldə edilməsində yaranan çətinliklər, sertifikatlı toxumun satış yerləri, qanunsuz toxumun əldə edilməsi, toxumçuluq laboratoriyasının müdirindən və əməkdaşından şikayət ilə bağlıdır.

Texniki nəzarət xidmətləri üzrə 1 şikayət texniki baxışla bağlıdır.

Digər məsələlər üzrə daxil olmuş 586 şikayətdən 279-u suvarma, 82-si subsidiya, 74-ü dəymiş ziyan, 19-u texnika, 13-ü kadr məsələləri, 8-i vəzifədən sui-istifadə və qeyri-peşəkar fəaliyyət ilə bağlı, digər 111 şikayət isə əkin sahələrinin zəbt edilməsi, pambıq sahəsində becərmə işlərində yaranmış problemlər, pay torpağı ilə bağlı problemlər, müqavilə, şum qaldırılmasında qiymətin baha olması, tütün istehsalı, tütün alış qiymətinin aşağı olması, şəkər çuğundurunun yığılı, özüş sahəsinin əkin təyinatına keçirilməsi, pambıqda olan nəmlik və zibillilik, su təchizatları, icra nümayəndəliyi və "P-Agro" şirkətinin direktorundan və Cəlilabad BTS-in rəhbərindən şikayət, pambığın kondisiya çəkisi, xurma satışı, MTK şirkətinin pambığı qəbul etməməsi, özüş sahəsinin şumlanması dayandırılması, süni mayalanma, dövlət xətti ilə alınan

mal-qaranın xəstə olması, icarə sənədlərinin təsdiqi, EKTİS-də qeydiyyat, vəsait, mal kəsiminə mane olma ilə bağlı məsələlərdir.

Çağrı Mərkəzinə daxil olmuş 634 müraciətdən 268-i şikayət xarakterli, 366-sı isə məlumat və sual xarakterli olmuşdur. 634 müraciətdən 351-i baytarlıq, 30-u fitosanitar, 125-i toxumçuluq, 89-u texniki nəzarət, 39-u isə digər məsələlərlə bağlı olmuşdur.

Daxil olmuş 268 şikayətin xarakterinə görə təsnifatı aparılmışdır.

Bunlardan baytarlıq xidmətləri üzrə 238 şikayətdən 70-i baytar həkimlər tərəfindən çağırışa cavab verilməməsi, 66-sı müalicənin effektiv olmaması, 22-si heyvanlarda peyvənd işlərinin aparılmaması, 8-i vaksin çatışmazlığı, 23-ü həkimlər tərəfindən düzgün diaqnoz qoyulmaması, digərləri isə heyvanın tələf olması, dəymiş ziyanın ödənilməsi və peyvəndlərin keyfiyyətsiz olması ilə bağlı olmuşdur.

Fitosanitar xidmətlər üzrə 9 şikayət sahənin gəmiricilər tərəfindən zəbt edilməsi və əlaq otlarına qarşı mübarizə tədbirin aparılmaması ilə bağlı olmuş, digər müraciətlər isə məlumat və sual xarakterli olmuşdur.

Toxumçuluq xidmətləri üzrə 14 şikayətdən 5-i toxum əldə etməkdə yaranmış çətinlik, 4-ü sertifikat, həmçinin toxum müfəttişin çağırışa gəlməməsi, sənədləşmə ilə bağlı olmuşdur.

Texniki nəzarət xidmətləri üzrə 7 şikayət texniki baxışdan keçmə və sürücülük vəsiqəsinin dəyişdirilməsi ilə bağlıdır.